

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสอดคล้องของการกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ ผู้นำทางความคิด และประชาชน มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา ใช้ศึกษาวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ โดยจะมุ่งพิจารณา 3 ส่วนหลัก คือ ความถี่ เนื้อที่ และน้ำหนักความสำคัญของข่าว

2. การวิจัยเชิงสำรวจ ใช้ศึกษาวาระข่าวสารของผู้นำทางความคิด และวาระข่าวสารของประชาชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. หนังสือพิมพ์ ซึ่งหมายถึงหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสด

สาเหตุที่เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีนี้ เนื่องจาก การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาความสอดคล้องระหว่างวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ กับ วาระข่าวสารของผู้อ่าน (ผู้นำทางความคิดและประชาชน) ดังนั้น หนังสือพิมพ์ที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างควรจะเป็นหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสได้อ่านมากที่สุด หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับดังกล่าว เป็นหนังสือพิมพ์ไทยรายวันที่มีขอดีจำหน่ายสูงสุด 3 อันดับแรก ประชาชนจึงน่าจะมีโอกาสอ่านมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ตรวจสอบด้วยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับ เป็นหนังสือพิมพ์ที่ประชากรในพื้นที่ที่ศึกษาอ่านมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ 1.ไทยรัฐ 2.เดลินิวส์ และ 3.ข่าวสด ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างอ่านมากที่สุด

หนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
ไทยรัฐ	69	61.1
เดลินิวส์	28	24.8
ข่าวสด	14	12.4
อื่น ๆ	3	2.7
รวม	113	100.0

2. ผู้นำทางความคิดและประชาชน

พื้นที่ที่ศึกษา คือ ตำบลบึงสนั่น อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีเขตการปกครองแบ่งเป็นหมู่บ้านจำนวน 4 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 5,602 คน จาก 601 ครัวเรือน ผู้วิจัยเลือกสำรวจประชากรในหมู่ที่ 2 ซึ่งมีประชากร 113 ครัวเรือน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากหมู่ที่ 1 และ 3 เป็นพื้นที่ซึ่งมีการสร้างบ้านเป็นหมู่บ้านจัดสรรแล้ว ส่วนหมู่ที่ 4 มีตลาดสดซึ่งมีบ้านลักษณะห้องแถวแบบเมือง ไม่เหมาะสมที่จะหาผู้นำทางความคิด เพราะมีคนบางกลุ่มไม่รู้จักกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์เลือกจากทุกครัวเรือน ๆ ละ 1 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 113 คน โดยเลือกสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวเป็นอันดับแรก หากหัวหน้าครอบครัวไม่อยู่จึงสัมภาษณ์ภรรยา และบุตร ตามลำดับ

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้ใช้ระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมืองเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา วิธีการวัดระดับความเป็นผู้นำทางความคิดด้วยการประเมินตนเอง (Self-Designating Technique) โดยให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนตอบคำถามในตอนที่ 3 ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 28-35) ผู้ที่ตอบว่า “เคย” จะได้ 1 คะแนน ตอบว่า “ไม่เคย” ได้ 0 คะแนน เมื่อรวมคะแนนที่ได้จากแต่ละข้อ ผู้ตอบมีโอกาสได้คะแนนตั้งแต่ 0-8 คะแนน นำมาจัดเป็น 3 กลุ่มคะแนน ได้ระดับความเป็นผู้นำทางความคิด 3 ระดับ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การให้คะแนนในการจัดระดับความเป็นผู้นำทางความคิด

ระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมือง	คะแนน
สูง	6-8
ปานกลาง	3-5
ต่ำ	0-2

จากตารางที่ 3.2 แสดงถึงการแบ่งระดับความเป็นผู้นำทางความคิดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเมื่อได้ออกมา 3 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยเลือกกลุ่มที่มีระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมืองสูง (6-8 คะแนน) กำหนดให้เป็น “ผู้นำทางความคิด” ส่วนอีก 2 กลุ่มที่มีระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมืองต่ำและปานกลาง นำมารวมเป็นกลุ่มเดียว และกำหนดเป็น “ประชาชน” เพื่อใช้ในการทำวิจัยต่อไป

ตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปร

งานวิจัยนี้มีสมมติฐาน 5 ข้อ ดังนี้

1. วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ กับ วาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน มีความสอดคล้องกัน
2. วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ กับ วาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิด มีความสอดคล้องกัน
3. วาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิด กับ วาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน มีความสอดคล้องกัน
4. วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์กับวาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิด มีความสอดคล้องกันมากกว่า วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์กับวาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน
5. วาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิดกับวาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน มีความสอดคล้องกันมากกว่า วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์กับวาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

การวิจัยนี้มีตัวแปรที่ต้องการวัด 3 ตัวแปร คือ

- 1) วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์
- 2) วาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิด
- 3) วาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

กำหนดการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

- 1) วาระข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ วัดจาก ความถี่ เนื้อที่ และน้ำหนักความสำคัญในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของหนังสือพิมพ์
- 2) วาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิด วัดจาก อันดับความสำคัญของข่าวสารทางการเมืองที่ประเมินโดยผู้นำทางความคิด
- 3) วาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน วัดจาก อันดับความสำคัญของข่าวสารทางการเมืองที่ประเมินโดยประชาชน

จากสมมติฐานที่ 1-3 สามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรดังนี้

สมมติฐานที่ 1

หนังสือพิมพ์

ประชาชน

เสนอข่าวถี่/เนื้อที่มาก/น้ำหนักข่าวมาก -----> เห็นว่าข่าวนั้นสำคัญ

สมมติฐานที่ 2

หนังสือพิมพ์

ผู้นำทางความคิด

เสนอข่าวถี่/เนื้อที่มาก/น้ำหนักข่าวมาก -----> เห็นว่าข่าวนั้นสำคัญ

สมมติฐานที่ 3

ผู้นำทางความคิด

ประชาชน

คิดเห็นข่าวใดสำคัญ -----> เห็นว่าข่าวนั้นสำคัญ

และจากสมมติฐานที่ 4-5 สามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรดังนี้

หนังสือพิมพ์

ผู้นำทางความคิด

ประชาชน

เสนอข่าวถี่/เนื้อที่มาก -----> คิดว่าข่าวนั้นสำคัญ -----> คิดว่าข่าวนั้นสำคัญ
/น้ำหนักข่าวมาก

เครื่องมือวัดและเกณฑ์การให้คะแนน

1. การวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ข้อมูลจากข่าวสารการเมืองที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาจากข่าว บทบรรณาธิการ บทความ รายงาน สกู๊ป คอลัมน์ประจำ และภาพข่าว ทั้งนี้เนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองส่วนใหญ่จะปรากฏบนหน้า 1 หน้าการเมือง และข่าวต่อจากหน้า 1 ซึ่งอยู่ด้านใน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1.1 อันดับความสำคัญจากความถี่ นับเป็นจำนวนครั้ง ไม่ใช่จำนวนชิ้นข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์มักนำประเด็นข่าวที่หลากหลายมารวมกันในข่าวเดียว หากนับเป็นจำนวนชิ้นจะเกิดความคลาดเคลื่อนเพราะจะต้องนับเฉพาะประเด็นที่นำมาพาดหัวข่าวทั้งที่ในการปฏิบัติจริง บางประเด็นที่ไม่ได้นำขึ้นเป็นพาดหัวข่าว แต่ถูกนำเสนอโดยแยกเป็นหัวข่าวย่อย (Sub Head) อยู่ในข่าวใหญ่
- 1.2 อันดับความสำคัญจากเนื้อที่ในการนำเสนอ วัดเป็นคอลัมน์นิ้ว
- 1.3 อันดับความสำคัญจากน้ำหนักความสำคัญ วัดโดยการให้คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การให้คะแนนน้ำหนักความสำคัญของข่าว

หน้า 1		หน้าใน	
สถานภาพของข่าว	คะแนน	สถานภาพของข่าว	คะแนน
ข่าวนำ	3	บทบรรณาธิการ	3
ข่าวรอง	2	ข่าวนำ	1.5
ข่าวธรรมดา	1	ข่าวธรรมดา	0.5
สกู๊ป	2	บทความ/รายงาน/ สัมภาษณ์/คอลัมน์	1
ภาพข่าว	1	ภาพข่าว	0.5

ค่าความถี่ เนื้อที่ และน้ำหนักความสำคัญของข่าว จะถูกบันทึกลงในเครื่องมือที่จัดทำขึ้น คือ ตารางบันทึกความถี่/เนื้อที่/น้ำหนักความสำคัญ ซึ่งมีทั้งสิ้น 4 ชุด สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เคนิ นิวส์ ข่าวสด และรวม 3 ชื่อฉบับ

เมื่อได้ค่าความถี่ เนื้อที่ และอันดับความสำคัญ ของแต่ละประเด็นข่าวในหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับและรวม 3 ชื่อฉบับแล้ว นำมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. อันดับความสำคัญวัดจากความถี่ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 นำค่าความถี่จากแต่ละชื่อฉบับมาหาผลรวมแล้วจัดอันดับ

ตารางที่ 3.4 วิธีการหาอันดับจากความถี่ (จำนวนครั้ง) รวม

ข่าวสารทาง การเมือง	ไทยรัฐ ความถี่ (ครั้ง)	เคนิ นิวส์ ความถี่ (ครั้ง)	ข่าวสด ความถี่ (ครั้ง)	ความถี่รวม (ครั้ง)	อันดับจากความ ถี่รวม
1	x1	y1	z1	x1+y1+z1	a1
2	x2	y2	z2	x2+y2+z3	b1
3	x3	y3	z3	x3+y3+z3	c1
รวม	nx	ny	nz	nx+ny+nz	

วิธีที่ 2 นำอันดับจากความถี่ของแต่ละชื่อฉบับมาหาค่าเฉลี่ยอันดับแล้วจัดอันดับ
 ตารางที่ 3.5 วิธีการอันดับจากความถี่เฉลี่ย

ข่าวสารทาง การเมือง	ไทยรัฐ อันดับ ความถี่	เดลินิวส์ อันดับ ความถี่	ข่าวสด อันดับ ความถี่	อันดับ ความถี่ รวม	อันดับเฉลี่ย	อันดับ
1	x1	y1	z1	$x1+y1+z1$	$\frac{x1+y1+z1}{3}$	a2
2	x2	y2	z2	$x2+y2+z2$	$\frac{x2+y2+z2}{3}$	b2
3	x3	y3	z3	$x3+y3+z3$	$\frac{x3+y3+z3}{3}$	c2

นำอันดับที่ได้จากวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ยอันดับ และใช้อันดับที่ได้ครั้งสุดท้ายนี้
 เป็นอันดับจากความถี่

ตารางที่ 3.6 วิธีการหาอันดับความสำคัญของข่าวสารทางการเมืองวัดจากความถี่

ข่าวสารทางการเมือง	อันดับที่ได้จากความถี่ (จำนวนครั้ง) รวม 3 ฉบับ	อันดับที่ได้จากความถี่ ของนสพ.แต่ละชื่อฉบับ	ค่าเฉลี่ย	อันดับ
1	a1	a2	$\frac{a1+a2}{2}$	A
2	b1	b2	$\frac{b1+b2}{2}$	B
3	c1	c2	$\frac{c1+c2}{2}$	C

สำหรับการหาอันดับความสำคัญของข่าวสารทางการเมืองจากเนื้อที่และน้ำหนักความ
 สำคัญของข่าวก็ใช้ลักษณะเดียวกันกับการหาจากความถี่

2. การวิจัยเชิงสำรวจ

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว (ข้อ 1-5)

เป็นการสอบถามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ (ข้อ 6-27)

เป็นการตรวจสอบการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 1) การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ (ข้อ 6-13)
- 2) การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ (ข้อ 14-16)
- 3) การเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียง (ข้อ 17-19)
- 4) การเปิดรับสื่อนิตยสาร (ข้อ 20-22)
- 5) การเปิดรับสื่อบุคคล (ข้อ 23-25)
- 6) แหล่งสารที่เปิดรับมากที่สุด และแหล่งสารที่ได้รับความเชื่อถือมากที่สุด (ข้อ 26-27)

ในข้อ 6, 12, 14, 16-17, 19-20 และ 22 ใช้วัดความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจากสื่อต่าง ๆ มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ การให้คะแนนใช้แบบ Likert Scale โดยคะแนนมากที่สุด 4 คะแนน รองลงมาเป็น 3, 2, 1 และ 0 คะแนน ตามลำดับ ดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 เกณฑ์การให้คะแนนความถี่ในการเปิดรับสื่อ

คำตอบ	ความหมาย	คะแนน
ประจำ	ทุกวัน	4
เกือบประจำ	4-6วัน/สัปดาห์	3
ค่อนข้างบ่อย	1-3วัน/สัปดาห์	2
นานๆครั้ง	น้อยกว่า 1 วัน/สัปดาห์	1
ไม่อ่าน/ไม่ดู/ไม่ฟัง	ไม่เปิดรับเลย	0

จากตารางที่ 3.7 เมื่อนำคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนได้มารวมกันและหาค่าเฉลี่ย มีโอกาสที่จะได้ค่าเฉลี่ย 0-4 มีพิสัยเท่ากับ 4 งานวิจัยนี้แบ่งระดับการเปิดรับสื่อออกเป็น 3 ระดับ โดยนำค่าพิสัย (4) หาค่าช่วงจำนวนระดับ (3) ได้ 1.33 เป็นช่วงห่างระหว่างค่าเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 เกณฑ์ในการกำหนดระดับการเปิดรับสื่อ

ระดับการเปิดรับสื่อ	คะแนน
สูง	2.67-4
ปานกลาง	1.34-2.66
ต่ำ	0-1.33

ในข้อ 8-9 เป็นการสอบถามปริมาณการอ่านและเวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละครั้ง มีระดับการให้คะแนนตั้งแต่ 0-4 ดังตารางที่ 3.9

ตารางที่ 3.9 เกณฑ์การให้คะแนนปริมาณการอ่านและเวลาในการอ่านแต่ละครั้ง

ปริมาณการอ่านแต่ละครั้ง	เวลาในการอ่านแต่ละครั้ง	คะแนน
อ่านทั้งหมด	2 ชม. ขึ้นไป	4
อ่านเกือบทั้งหมด	มากกว่า 1 ชม. 30 นาที แต่ไม่ถึง 2 ชม.	3
อ่านครั้งหนึ่ง	มากกว่า 1 ชม. แต่ไม่ถึง 1 ชม. 30 นาที	2
อ่านมากกว่า 1 ใน 4 แต่ไม่ถึงครึ่ง	มากกว่า 30 นาที แต่ไม่ถึง 1 ชม.	1
อ่านน้อยกว่า 1 ใน 4	ไม่ถึง 30 นาที	0

ในข้อ 26-27 เป็นการสอบถามถึงแหล่งสารทางการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับมากที่สุด และเชื่อถือมากที่สุด โดยให้จัดอันดับตั้งแต่ 1-6 การให้คะแนนสำหรับสื่อที่เปิดรับ/เชื่อถือเป็นอันดับ 1 ได้ 6 คะแนน และลดหลั่นกันลงมาจนถึงอันดับที่ 6 ได้ 1 คะแนน

ส่วนในข้ออื่น กำหนดให้ทุกคำตอบนับเป็น 1 หน่วย เพื่อนำไปคำนวณความถี่รวมต่อไป

ตอนที่ 3 การวัดความเป็นผู้นำความคิดทางการเมือง

มีคำถามจำนวน 8 ข้อ เพื่อวัดระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 2 ทาง คือ “เคย” และ “ไม่เคย” คำตอบ “เคย” ได้ 1 คะแนน ส่วน “ไม่เคย” ได้ 0 คะแนน คำถามแต่ละข้อกำหนดขึ้นเพื่อวัดความเป็นผู้นำความคิดทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ข้อ 28 วัดความเป็นผู้นำความคิดทางการเมืองอย่างกว้าง ๆ

ข้อ 29-33 วัดความเป็นผู้นำความคิดทางการเมืองในระดับปลีกย่อยลงไป โดยตรวจสอบถึงความรู้ในองค์ประกอบของสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ได้แก่ ฝ่ายบริหาร (ข้อ 29) ฝ่ายนิติบัญญัติ (ข้อ 31-32) ข้าราชการประจำ (ข้อ 30) และกลุ่มพลังทางการเมือง (ข้อ 33)

ข้อ 34 เป็นการประเมินตนเองเมื่อเทียบกับเพื่อนบ้าน

ข้อ 35 เป็นการประเมินความเชื่อถือที่คนในหมู่บ้านมีให้ตน โดยให้ความรู้สึกของตนเอง

ตอนที่ 4 อันดับความสำคัญของหัวข้อข่าวสารทางการเมือง

มีข่าวให้เลือก 7 หัวข้อ เป็นข่าวสารทางการเมืองที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์) ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกข่าวที่เห็นว่ามีความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดใส่หมายเลข 1 ข่าวที่สำคัญน้อยที่สุดใส่หมายเลข 7

นำข้อมูลมาแยกวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำทางความคิด และกลุ่มประชาชน หากำอันดับเฉลี่ยของทั้ง 7 ข่าว แล้วนำมาจัดอันดับจาก 1-7 โดยข่าวที่มีอันดับเฉลี่ยต่ำที่สุดได้อันดับ 1 และลดหลั่นกันลงมาถึงข่าวที่ได้อันดับเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับ 7 ใช้ตัวเลขนี้กำหนดเป็นวาระข่าวสารทางการเมืองของผู้นำทางความคิด และ วาระข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนหนึ่งจะใช้แนวคำถามที่นำมาจากแบบสอบถามของงานวิจัยที่มีผู้ทำมาก่อน และบางส่วนที่คิดขึ้นมาใหม่

ในการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 20 ชุด ไปสอบถามประชาชนในตำบลคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีลักษณะทั่วไปใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามกลับมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

ในหมวดที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ มีลักษณะการให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (ให้คะแนน 0 - 4 คะแนน) จึงใช้การตรวจสอบความเชื่อมั่นตามแบบของ Cronbach โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2538) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{(n-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_e^2} \right\}$$

เมื่อ	α	หมายถึง ค่าความเชื่อมั่น
	n	หมายถึง จำนวนข้อ
	S_i^2	หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_e^2	หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ผลจากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.78

ส่วนแบบสอบถามในหมวดที่ 3 ซึ่งใช้วัดระดับความเป็นผู้นำทางความคิด กำหนดการให้คะแนนเป็น 0 คะแนนและ 1 คะแนน ดังนั้นจึงใช้การตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson's Method) จากสูตร K.R.21 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , อ้างแล้ว)

$$r_{KR} = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{1 - \bar{X}(n - \bar{X})}{n S_e^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{KR}	หมายถึง ความเชื่อมั่น
	n	หมายถึง จำนวนข้อ
	\bar{X}	หมายถึง คะแนนเฉลี่ย
	S_e^2	หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ผลจากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.9

อย่างไรก็ตาม จากการนำตัวอย่างแบบสอบถามไปทดลองสัมภาษณ์ก่อนสำรวจจริง ทำให้ทราบข้อบกพร่องหลายประการซึ่งผู้วิจัยได้นำคำแนะนำของผู้ที่ถูกสัมภาษณ์มาปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งก่อนการเก็บข้อมูลจริง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1.การวิเคราะห์เนื้อหา

- 1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสด ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 28 กุมภาพันธ์ 2541 รวมระยะเวลา 59 วัน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 177 ฉบับ
- 1.2 ทำการบันทึกข้อมูลในตารางบันทึกความถี่ เนื้อที่ และน้ำหนักความสำคัญ ซึ่งจัดทำไว้ จำนวน 4 ชุด สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และข้อมูลจากผลรวมของ ทั้ง 3 ชื่อฉบับ โดยบันทึกข่าวสารทางการเมืองที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับ ในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลจากหนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2.การวิจัยเชิงสำรวจ

- 2.1 ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ที่จะทำการสำรวจ โดยเลือกบ้านหมู่ 2 ตำบลบึงสนั่น อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยวิธีแบบเจาะจง จากนั้น ติดต่อกำนันตำบลบึงสนั่นเพื่อขอเข้าสำรวจพื้นที่ และจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งครัวเรือนทั้งหมดในบ้าน เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล
- 2.2 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน จาก 113 ครัวเรือน ระหว่างวันที่ 14-15 มีนาคม 2541 ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังการวิเคราะห์เนื้อหาไม่นานนัก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ยังคงระลึกถึงข้อมูลได้อยู่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล 3 คน ทุกคนเป็นนิสิตปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผ่านขั้นตอนทำความเข้าใจแบบสอบถามเป็นอย่างดี โดยในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้อ่านคำถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังและทำการบันทึกคำตอบลงบนแบบสอบถามเอง เพื่อให้ได้คำตอบครบทุกข้อ และเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัญหาในเรื่องการอ่าน

- 2.3 นำแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัส และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW โดยผู้วิจัยดำเนินการลงรหัส บันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง
- 2.4 จากข้อมูลที่ได้ กลุ่มตัวอย่าง 113 คน มีระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมือง ตั้งแต่ 0-8 คะแนน (ภาคผนวก ก.) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้นำทางความคิด และ 2) ประชาชน โดยใช้ระดับความเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมืองเป็นเกณฑ์ ดังตารางที่ 3.10

ตารางที่ 3.10 จำแนกผู้นำความคิดกับประชาชนตามระดับความเป็นผู้นำความคิดทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้นำทางความคิด	20	17.7
ประชาชน	93	82.3
รวม	113	100.0

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ วัดความถี่ในการนำเสนอ วัดเนื้อที่เป็นคอสม์นี้วี และวัดน้ำหนักความสำคัญจากการให้คะแนน จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ
2. การจัดอันดับความสำคัญของหัวข้อที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา และการจัดอันดับของผู้นำทางความคิดและประชาชน ใช้การเรียงอันดับ (Ranking)
3. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ
4. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ใช้การแจกแจงความถี่, ร้อยละ, คะแนนรวม และค่าเฉลี่ย
5. การทดสอบสมมติฐาน

5.1 สมมติฐานที่ 1-3 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Spearman Rank-Order Correlation Coefficient (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2533) จากสูตร

$$\text{rho} = 1 - \frac{6(\sum D^2)}{N(N-1)}$$

เมื่อ D = ผลต่างระหว่างอันดับแต่ละคู่

N = จำนวนคู่

แล้วทดสอบว่าใช้อ้างอิงเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของประชากรได้หรือไม่ ด้วยค่า t (t -test) (ศิริชัย กาญจนวาสี, อ้างแล้ว) จากสูตร

$$t = \frac{r \sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน

n = จำนวนคู่

$(n-2)$ = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

5.2 สมมติฐานที่ 4-5 ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และหาบัญชีสำคัญทางสถิติด้วยค่า Z (Z -test for Correlation Coefficient) (ศิริชัย กาญจนวาสี, อ้างแล้ว) จากสูตร

$$Z = \frac{Z_{r_1} - Z_{r_2}}{\sqrt{\frac{1}{n_1-3} - \frac{1}{n_2-3}}}$$

เมื่อ r = rho

Z_r = ค่า Fisher's Z ที่แปลงจากค่า rho

n = จำนวนคู่